

Програми за вонучилишни активности

Програми за ученички екскурзии, излети, кампувања, летување и зимување

Програма за тридневна екскурзија за IX одделение низ Република Македонија

ПЛАНИРАЊЕ И ОРГАНИЗАЦИЈА

Општинското основно училиште „Круме Кепески“ од Скопје, со учениците од деветто одделение во учебната 2023 / 2024 година, планира да изведе тридневна екскурзија низ Република Македонија во месец октомври 2023 година.

ЦЕЛИ НА ЕКСКУРЗИЈАТА :

- Да ги запознаат и откријат убавините на татковината – Република Македонија;
- Да прошират знаењата за сите посетени културно историски знаменитости и се развива почит кон културните традиции;
- Да се почитува природата и нејзиното наследство;
- Да се воспоставува, развива и негува пријателството.

ЗАДАЧИ

Тридневна екскурзија треба да обезбеди:

1. развивање интерес за убавините на нашата татковина и правилен однос кон нив;
2. развивање интерес кон природата и создавање еколошки навики;
3. развивање на другарски и хумани меѓусебни односи кај учениците;
4. усовршување на комуникативните вештини и културните навики;
5. развивање на чувство за толеранција и соживот;
6. поттикнување и манифестирање на позитивни емоции;
7. стекнување на искуство за осамостојување и грижа за себе;
8. создавање навики за здраво живеење;
9. развивање и негување на патриотски чувства кон сите културни, историски и духовни богатства во нашата земја.

АКТИВНОСТИ: посета на археолошки локалитети, градовите Битола, Охрид, и Струга, цркви, спомен куќи, музеи, набљудување на природните промени во атмосферата и езерото. За време на екскурзијата, учениците ќе имаат воспитно-образовни активности, а истовремено ќе реализираат и разновидни слободни активности.

Учесници на екскурзијата :

- Наставници – одделенски раководители во деветто одделение
- Учениците од деветто одделение

ВРЕМЕТРАЕЊЕ НА ЕКСКУРЗИЈАТА:

Тридневна екскурзија со две ноќевања

ОРГАНИЗАЦИЈА НА ПАТУВАЊЕТО:

Место на поаѓање: пред училиште

Време на поаѓање: 08:00 часот

(Учениците да бидат на местото на поаѓање во 07:30 часот)

НАЧИН НА ФИНАНСИРАЊЕ:

Екскурзијата ја финансираат родителите на учениците со плаќање на повеќе месечни рати, со уплата на жиро сметка на агенцијата.

ПЛАН ЗА ПАТУВАЊЕ:

ДЕН 1 - поаѓање за Охрид на релација:

Скопје – Битола – Охрид со попатна посета на:

- археолошки локалитет Хераклеја
- градот Битола (Широк Сокак, Саат Кула, Плоштад Магнолија)
- Охрид (сместување во хотел)

ДЕН 2

- Посета на манастирот Свети Наум
- Изворите на Црни Дрим
- Спомен куќата на Христо Узунов и куќата на Робевци
- Посета на наколното живеалиште Заливот на коските
- Посета на Охридската чаршија, античкиот театар, Самоиловата тврдина, Плаошник, Свети Јован Канео, катедралната црква Света Софија

ДЕН 3 - Поаѓање за Скопје на релација :

Охрид – Струга – Скопје со попатна посета на :

- Манастирскиот комплекс во Калишта
- Спомен куќата на браќата Миладиновци
- Природно-научниот музеј Д-р Никола Незлобински
- Паркот на поезијата

Пристигнување во Скопје во вечерните часови

Стручен тим:

Павлина Трипуновска

Борче Димитриевски

Моника Јаневиќ

Ирена Павлоска

Лиле Јованчева

Сузана Ангелова

Директор _____

Раководител на стручниот тим _____

Предметен наставник _____

Одделенски наставник _____

Одделенски наставник _____

Одделенски наставник _____

Реализатори на екскурзијата:

Игор Зафировски – одд. раководител во 9-1

Наташа Јаковческа - одделенски раководител во 9-2- одговорно лице за екскурзијата

Александар Милојевиќ - одделенски раководител во 9-3

Радмила Ѓорѓиева Чипан – одделенски раководител во 9-4

Програма за дводневна екскурзија за VI одделение низ Република Македонија

ПЛАНИРАЊЕ И ОРГАНИЗАЦИЈА

ООУ „Круме Кепески“-Кисела Вода, Скопје, со учениците од VI одделение во учебната 2023/2024 година, планира да изведе дводневна екскурзија низ Република Македонија, во периодот крај на месец септември или почеток на месец октомври 2023 година.

ЦЕЛИ на екскурзијата за учениците се:

- да ги запознаат убавините на нашата татковина;
- да се развива почит кон културните традиции;
- да се подигне свеста за почитување и грижа кон природата и нејзиното наследство;
- да се прошири знаењето за посетените културно-историски знаменитости;
- да се развива и негува другарството;
- да се поттикнат позитивни емоции, како и
- да се развива одговорност – лична и заедничка.

ЗАДАЧИ:

Дводневната екскурзија треба да овозможи:

- развивање интерес за убавините на нашата татковина и правилен однос кон нив;
- развивање и негување на патриотските чувства кон сите културни, историски и духовни богатства во нашата земја;
- развивање интерес кон природата и создавање еколошки навики;
- развивање способноста за перцепирање и практична примена на теоретските знаења;
- развивање другарски и хумани меѓусебни односи кај учениците;
- усовршување на комуникативните вештини и културните навики;
- развивање на чувство за толеранција и соживот;
- поттикнување и манифестирање на позитивни емоции;
- создавање навики за здраво живеење;

АКТИВНОСТИ: посета на: Струга, Охрид, национален парк, манастир, црква, спомен-куќа, музеј, набљудување.

Учесници во екскурзијата:

- Наставниците – одделенски раководители во шесто одделение
- Учениците од шесто одделение

Времетраење на екскурзијата: Дводневна екскурзија со едно ноќевање во Охрид

ОРГАНИЗАЦИЈА НА ПАТУВАЊЕТО:

Место на поаѓањето: пред училиште

Време на поаѓање: 8:00 часот

(учениците да бидат на местото на поаѓање во 7:30 часот)

НАЧИН НА ФИНАНСИРАЊЕ:

Екскурзијата ја финансираат родителите на учениците со плаќање на повеќе месечни рати, на уплатница, на жиро-сметка на агенцијата.

ПЛАН ЗА ПАТУВАЊЕ

ДЕН 1

Поаѓање за Охрид на релација:

Скопје-Тетово-Гостивар-Маврово-Дебар-Струга-Охрид

со попатна посета на:

- Маврово, со попатно разгледување на националниот парк „Маврово“, и кањонот Радика;
- Манастир Св. Јован Бигорски (и манастир Рајчица);
- Струга (Природно-научен музеј, Парк на поетите, спомен-куќа на браќата Миладиновци);
- Охрид - посета на охридското пристаниште и охридската чаршија;
- Охрид (сместување во хотел);

ДЕН 2

- Посета на наколната населба кај Градиште (Заливот на коските) и манастирот Св. Наум Охридски;
- Поаѓање за Скопје (Охрид-Кичево-Скопје);
- Пристигнување во Скопје во вечерните часови

За време на екскурзијата, учениците ќе имаат воспитно-образовни активности и истовремено ќе реализираат и разновидни слободни активности.

Стручен тим:

Павлина Трипуновска
Борче Димитриевски
Моника Јаневиќ
Ирена Павлоска
Лиле Јованчева
Сузана Ангелова

Директор _____
Раководител на стручниот тим _____
Предметен наставник _____
Одделенски наставник _____
Одделенски наставник _____
Одделенски наставник _____

Реализатори на екскурзијата:

1. Татјана Пеливанова – одделенски раководител на 9-1 одд.
2. Гордана Арсовска – одделенски раководител на 9-2 одд.
3. Анета Јумбрукова-Алексова – одделенски раководител на 9-3 одд.
4. Слободан Трајковски – одделенски раководител на 9-4 одд. - одговорно лице за екскурзија.

ПРОГРАМА ЗА ЕДНОДНЕВНА ЕКСКУРЗИЈА ЗА III ОДДЕЛЕНИЕ ВО ДОЈРАН

Планирање и организација

ООУ „Круме Кепески“ – Кисела Вода – Скопје со учениците од III одделение во учебната 2023/24 година планира да изведе еднодневна екскурзија во Дојран во првата половина на месец мај 2024 година.

1. ГЛОБАЛНА ЦЕЛ НА НАСТАВНО- НАУЧНАТА ЕКСКУРЗИЈА:

Наставно – научната екскурзија има за цел:

- * Поголема социјализација на учениците од III одделение на ниво на генерација;
- * Развивање на самодоверба кај учениците и способност за меѓусебна комуникација;
- * Развивање на истражувачки дух, љубопитност, со цел стекнување нови знаења;
- * Развивање на љубов кон татковината и кон природните и културни богатства;
- * Развивање на позитивен однос кон националните, културните и естетските вредности;
- * Проширување на стекнатите знаења и примена на истите во праксата;

2. ЗАДАЧИ

Преку реализацијата на задачите, ќе се реализираат конкретните цели кои се поставени во оваа програма.

- ❖ Истражување и изучување на објекти и појави во природата како и односите во општествениот живот;
- ❖ Развивање на еколошки навики и развивање интерес за природата;
- ❖ Запознавање со културата и начинот на живеење на луѓето во одделни краеве во нашата татковина;
- ❖ Запознавање со различниот рељеф и природни езера и нивното настанување;
- ❖ Запознавање со археолошки локалитети и подалечното минато;
- ❖ Набљудување на природните и историски знаменитости и границите на Република Северна Македонија;
- ❖ Дружење преку забава, рекреација и спортски активности;

3. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ, СОДРЖИНИ И АКТИВНОСТИ

Бр.	Цели	Место на реализација	Активности	Време на реализација
1.	Запознавање со автопат и воочување на природните убавини (Таорска клисура на река Вардар) попатно	Автопат Е-75	Попатно набљудување	Наутро и рани претпладневни часови
2.	Запознавање со поимот археолошки локалитет и со историјата на Стоби	Археолошки локалитет – Стоби	Разгледување на локалитетот	Претпладневни часови

3.	Набљудување на термални извори во струмичко и нивно користење	Струмица	Набљудување	Пладневни часови
4.	Разгледување на системот за полнење на Дојранското езеро	Дојран	Разгледување	Пладневни часови
5.	Разгледување на крајбрежјето на Дојранско езеро изапознавање со начинот на ловење риби; рекреативни активности	Стар Дојран	Разгледување	Рани попладневни часови
6.	Запознавање со граничен премин	Граничен премин Дојран – Дојрани	Разгледување	Попладневни часови
7.	Враќање за Скопје	Автопат Е-75		Попладневни часови

УЧЕСНИЦИ ВО ЕКСКУРЗИЈАТА

Ученици од III одд. и наставниците

ОРГАНИЗИРАЊЕ НА ПАТУВАЊЕТО

Времетраење: едnodневна екскурзија;

Време на реализација: прва половина на мај 2024 год.

Место на реализација: Дојран – Република Северна Македонија

Место на поаѓање: пред училиштето

Време на поаѓање: 8.00 часот наутро (учениците доаѓаат 30 минути пред поаѓање)

Маршута на патувањето:

При одење: Скопје – Дојран

При враќање: Дојран – Скопје

Предвидени посети:

* Археолошки локалитет Стоби; Термални извори во Струмица; Систем за полнење на Дојранското Езеро ; Стар Дојран; Граничен премин Дојран – Дојрани;

ТЕХНИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА И НАЧИН НА ФИНАНСИРАЊЕ

* Високотуристички автобус со агенциски водич;

* Придружба од медицинско лице;

* Самофинансирање од страна на родителите;

Стручен тим:

Павлина Трипуновска
Борче Димитриевски
Моника Јаневиќ
Ирена Павлоска
Лиле Јованчева
Сузана Ангелова

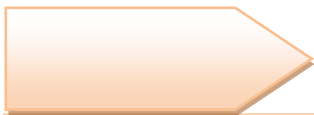
Директор _____
Раководител на стручниот тим _____
Предметен наставник _____
Одделенски наставник _____
Одделенски наставник _____
Одделенски наставник _____

Реализатори на екскурзијата:

1. Антоанела Ангеловска III-1 одделение,
2. Петранка Ристевска , Зорица Симоновска Глигорова III-2 одделение,
3. Сузана Ангелова , Соња Спасовска III-3 одделение,
4. Наталија Николовска III-4 одделение.

Петранка Ристевска – одговорно лице за екскурзијата.

ИЗЛЕТ **за ученици од I- IX одделение**

Општинско основното училиште „Круме Кепески“, Кисела Вода- Скопје, со учениците од I - IX одделение во учебната 2023 / 2024 година планира да изведе есенски излет во месец септември-октомври 2023 г. и пролетен излет во месец април- мај 2024 и притоа ќе бидат опфатени:

- Воспитно- образовни цели
- Задачи
- Содржина на активности
- Раководител, наставници, ученици
- Времетраење
- Локации за посета и правци на патувањето
- Техничка организација
- Начин на финансирање

1. Воспитно-образовни цели:

- Да се одржуваат и развиваат психофизичките вештини на учениците: брзина, рамнотежа, еластичност, експлозивност.
- Учениците да ги знаат и практикуваат правилата за игрите и рамноправно да учествуваат во тим–екипа.
- Да се поттикнува развојот на самостојност кај учениците, социјализација и колективна заштита.
- Да се развива љубопитноста (да се поставуваат прашања и да се одговара на нив).
- Да се градат здравствено-хигиенски и еколошки навики.
- Да се поттикнува надругарување, рекреација, спортски активности.
- Да се почитуваат знаењата и искуствата на возрасните.
- Да се поттикнува на воспоставување, развивање и негување на пријателство.

2. Задачи:

Излетот треба да обезбеди:

- Услови за безбедно движење во колона по еден и по двајца
- Соодветни услови за изведување на спортско – рекреативни активности
- Поттикнување на активности за развој на психофизичките вештини
- Развивање здравствено-хигиенски и градање на еколошки навики;
- Поттикнување и манифестирање на позитивни емоции;
- Социјализација, колективна заштита и стекнување на искуство за осамостојување и грижа за себе;
- Развивање интерес за спортски активности, рекреација и создавање навики за здраво живеење.

3. Содржина на активности:

- Организирано поставување и движење во колона по еден и по двајца;
- Друштвено-колективни, подвижни, спортски игри и квизови;
- Игри: елементарни, штафетни, игри без граници и полигони со користење на спортски реквизити со трчање, качување, слегување, провлекување, скокања, фрлање, фаќање итн;

- Ориентација и движење во природни услови;
- Организирано прибирање и одлагање на сметот;
- Учениците со нарушени моторни способности ќе учествуваат во сите активности и друштвени игри кои од нив не бараат поголем напор.

4. Учесници на излетот:

Одделенските раководители, сите наставници и учениците од I-IX одделение

5. Времетраење на излетот:

-Полудневен излет

-**Место на тргнување:** пред училишниот двор

-**Време на тргнување:** 8,00 часот, (учениците да бидат на местото на тргнување во 7,30 часот)

6. Техничка организација:

ООУ „Круме Кепески“, Кисела Вода- Скопје ќе спроведе постапка за прибирање на понуди за организирање на полудневниот излет со објавување на јавен оглас во најмалку два дневни весника.

Минималните услови кои треба да ги исполни понудувачот се:

- да е регистриран согласно позитивните прописи во Република Македонија за вршење на соодветна туристичка дејност.

- да има успешно реализирани најмалку 3 ученички екскурзии и други слободни активности во последните 3 години.

- да ги исполнува условите за превоз на групи деца согласно Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата и Правилникот за посебните технички барања на возилата со кои се превезуваат групи деца.

Еден ден пред реализација на патувањето, директорот од превозникот кој го изведува превозот, треба да добие доказ за вонредна техничка исправност на возилото за јавен превоз согласно постојните важечки закони во Република Македонија и записник за завршен вонреден технички преглед на автобусот не постар од шест месеци.

Возачот на автобусот потребно е да има лекарско уверение не постаро од шест месеци и потврда од одговорното лице на превозникот дека не возел 12 часа пред поаѓањето.

Директорот нема да го одобри патувањето доколку автобусот не ги исполнува наведените услови во поглед на техничката исправност, потребниот број на седиштата и доколку автобусот не е климатизиран.

Местото на реализација ќе биде по избор на Советот на родители заедно со наставниците и директорот. Места за кои ќе бараме понуди се: Марков манастир, Сарај, Катлановска Бања, Љубанци, Водно, Лешок, Дељадровци, Чардак, Кондово, Хиподром.

7. Начин на финансирање:

Полудневниот излет го финансираат родителите на учениците.

Стручен тим:

Павлина Трипуновска

Борче Димитриевски

Моника Јаневиќ

Ирена Павлоска

Лиле Јованчева

Сузана Ангелова

Директор _____

Раководител на стручниот тим _____

Предметен наставник _____

Одделенски наставник _____

Одделенски наставник _____

Одделенски наставник _____

Планирање и организирање на Настава во природа за V одделение

Општинското Основно училиште „Круме Кепески“ од Скопје, со учениците од петто одделение во учебната 2023/2024 година, планира да изведе настава во природа во месец мај 2024 година во детското одморалиште „МИХАЈЛОВО“- КАВАДАРЦИ

1. Цел
2. Задачи
3. Избор, распоред и структурирање на содржините од наставната програма
4. План на содржините
5. Наставни методи
6. Наставни средства
7. Активности на наставникот и ученикот
8. Следење и вреднување
9. Тек на создајниот процес
  - 9.1. Прва стратегиска етапа : Планирање на научно наставна програма
    - 9.1.1. Оперативно планирање
    - 9.1.2. Инструирање
    - 9.1.3. Договор за работа во микро групи
  - 9.2. Втора стратегиска етапа: реализација
  - 9.3. Трета стратегиска етапа: генерализација
  - 9.4. Четврта стратегиска етапа: презентација

Планирање и организирање на наставата во природа

1.Цел

Во стручната педагошка литература под поимот Настава во природа се подразбира организирање и реализирање на воспитно - образовната работа на одредено место или локалитет во природата каде што учениците се здобиваат со поими и знаења, односно се врши утврдување, проширување, систематизирање и практично применување на стекнатите знаења од повеќе наставни предмети, но и стекнување на нови преку набљудение, опити, експерименти, што во училишни услови тешко може да се реализира. Всушност, преку повеќедневен престој надвор од местото на живеење, низ едукација, другарување, рекреација, прошетки, забава и спортување, со примена и користење на современите педагошки форми и методи на работа, со ангажирање на одд. наставници и другите стручни кадри за соодветни теми (надворешни соработници), да се обезбеди систематизирање на знаењата и нивната практична примена, но истовремено и да се надминат меѓунационални, социјални, верски и секакви други разлики.

Целта на наставата во природа е систематизирање на знаењата стекнати во текот на учебната година и нивна примена во практиката, како и примена и усовршување на стекнатите вештитни и психомоторни (говорни, писмени,

технички) и когнитивни способности. Истовремено се обрнува внимание на воспитанието и социјализацијата кај учениците.

2. Задачи

Наставата во природа треба да обезбеди :

- **Проширување и продлабочување на знаењата**, кои се системски, логички и свесно усвоени а кои имаат активен и практичен карактер (можат да се користат и применуваат во животот и се изадигнат на степен на умеење и навики)

- **Воочување на знаењата и релација:** Природа - човек – стопанство

- **Усовершување на способностите за:**

- насочено внимание;
- воочување;
- брзо регистрирање детали и податоци;
- селективно воочување и бележење детали и податоци;
- самостојно мисловно размислување;
- заклучување;

- **Развивање:**

- љубопитност, досетливост, осет за проблемски ситуации, упорност и истрајност, интерес за користење на дополнителни извори на знаења (литература, разговори со локално население и со стручни лица), свест за зачувување на природата, природните реткости и други материјални и духовни богатства.

- **Оспособување за:**

- поврзување факти и класификација на факти според степенот на знаење;
- самостојно учење;
- практична примена на знаењата во животот.

- **Воспоставување на пријателски односи и намалување на разлики, негување на другарски и хумани меѓусебни односи.**

Една од задачите на наставата во природа е и обликување на т.н. „кумулятивна книга“, во кои се застапени селектирани прилози што учениците ќе ги изберат врз сопствени критериуми. Тоа истовремено е и научно популарна книга од репродуктивен карактер.

3. Избор, распоред и структура на содржините од наставната програма

При планирањето и организирањето на Наставата во природа потребно е да се води сметка за опфаќањето на обработените теми и темите кои ќе се обработуваат во петто одделение при што појдовна точка е природно-научното подрачје, со интегрирање на останатите подрачја (македонски јазик, математика, природни науки, историја и општество, физичко и здравствено образование, музичко образование и ликовно образование).

Во продолжение се дадени содржини од кои може да се направи избор при реализирање, во зависност од потребите, можностите и интересите во паралелката.

4. План на содржините (алтернативни решенија)

НАСТАВНИ ТЕМИ (подрачја): Води во Р.С.М., Етнологија , Културно-историски споменици, Градби од минатото, Растителен и животински свет во Р.С.М., Спорт и рекреација, Култура, Сликање, Цртање, разонода и рекреација.

Општество

1. Одлики на животната средина и ориентација во неа:

- * Природни особености на РСМ;
- * Релјеф;
- * Води.

Активности: набљудување на просторната ориентација во крајот во кој живее, пошироката околина, општината на географската карта;

2. Запознавање со основните природни и географски карактеристики во пошироката околина во општината и нивното влијание на стопанството, културата и другите области во животот и работата на луѓето во локалната заедница.

3. Воспитание за животната средина

- * Човекот ја чува и заштитува природата;

Активности: при набљудување ливадата да се остави чиста , како кога сме дошле на неа (собери ги отпадоците). Работата на луѓето во животната средина:

- * земјоделец;
- * индустриски работник;
- * занаетчија;
- * трговец;
- * туристички работи.

Активности: Посета и разговор со луѓето од дадените занимања.

4. Спомениците - сведок на нашето минато:

- * Градби од минатото и сегашноста;
- * Ископани и остатоци;
- * Споменици на културата;
- * Спомен куќи и музеи.

Активности: Посета на локалитетот Стоби, црква, спомен куќа, музеј, набљудување и пишување на извештај;

Македонски јазик

1. Усно изразување:

Содржини:

- ◆◆ Раскажување по сопствено доживување;
- ◆◆ Известување за извршена задача, настан;

◆◆◆ Опишување по набљудување (растение, објект, локалитет, простор).

Активности :

- Усно раскажување за сопствено доживување, со користење на разговорен стил;
- Усно известување за извршена задача, настан, со основни елементи на вест и информација; „Писмо до моите родители“;
- Усно опишување на извршено набљудување, со разговорен стил;

2. Писмено изразување:

Содржини:

- ◆◆◆ Раскажување на сопствено доживување;**
- ◆◆◆ Известување за извршена задача или настан;**
- ◆◆◆ Пишување писмо;**
- ◆◆◆ Опишување со набљудни (растение, објект, локалитет, простор).**

Активности:

- Пишување расказ за сопствено доживување, со користење на разговорен стил;
- Пишување извештај за извршена задача , настан , со основни елементи на вест и информација; „Писмо до моите родители“
- Пишување опис по извршено набљудување со разговорен стил.

Математика

1. Работа со податоци

Содржини:

- ◆◆◆ Прибирање и средување на податоци;**
- ◆◆◆ Читање и претставување на податоци.**

Активности:

- Прибирање на податоци за температурни промени во текот на престојот на терен;
- Изготвување на листи со табели и графикони за претставување и споредување на податоците.

2. Мерење

Содржини:

- ◆◆◆ Време;**
- ◆◆◆ Решавање текстуални задачи со примена на елементи на знаења од животната околина (птици, растенија, животни и сл.).**

Активности: Мерење на времето во минути и секунди на местeње на кревети, мерење на времето од една дестинација до друга, активности во текот на денот.

Физичко и здравствено образование

1. Вежби за обликување на телото и движења и развој на моторичките способности

Содржини:

- ◆◆◆ Комплекс вежби за големите групи на мускули на: вратот, рамениот појас, рацете, трупот, карлицата и нозете.**

Активности: Изведување на содржините при утринско вежбање.

2. Атлетика

Содржина:

◆◆◆ Одење по нерамен терен и совладување на препреки.

Активности: Прошетка до непосредната околина.

3. Излети

Содржини:

◆◆◆ Излет со пешачење до 3 км.

Ликовно образование

1. Цртање

Содржини:

◆◆◆ Линија (разновидност на линии по карактер, статистички и динамични линии);

◆◆◆ Композиција (хоризонтала);

◆◆◆ молив.

Активности, средства, мотиви:

Цртање по набљудување (стари градби, простор-надворешен; план блиску - далеку)

Музичко образование

Содржини:

◆◆◆ Слуховно пеење на изучени песни ;

◆◆◆ Слуховно пеење на песни од детски фестивал.

5. Наставни методи и наставни форми

◆◆◆ говорна метода, текст метода, метод на пишување, метод на практична работа;

5.1. Методски облици

◆◆◆ разговор, дискусија, анализа, синтеза.

• Методски постапки

◆◆◆ воочување, идентификација, издвојување, подредување, мерење, опишување, толкување, објаснување, споредување, класификација, воопштување, заклучување.

5.2. Форми

◆◆◆ заедничка, групна, индивидуална.

6. Наставни средства

◆◆◆ компаси, печатен материјал, енциклопедии, инструктивни текстови, проспекти, разгледници, слики, фото апатат, фотографии.

7. Активности на наставникот и ученикот

Активности на наставникот:

◆◆◆ планира бројност, обем и вид на активности;

◆◆◆ координира;

◆◆◆ соработува во изведување на активностите;

◆◆◆ води, следи, насочува;

- ◆◆◆ поттикнува, охрабрува, помага;
- ◆◆◆ стимулира поединци, нуди идеи;
- ◆◆◆ прифаќа идеи од ученици;

Активности на ученикот:

- ◆◆◆ набљудува;
- ◆◆◆ опишува;
- ◆◆◆ споредува;
- ◆◆◆ групира и класифицира;
- ◆◆◆ илустрира;
- ◆◆◆ известува;
- ◆◆◆ толкува;
- ◆◆◆ објаснува;
- ◆◆◆ заклучува.

8. Следење и вреднување:

- ◆◆◆ Квантум на знаења;
- ◆◆◆ Постапки на ученикот;
- ◆◆◆ Начин на комуникација;
- ◆◆◆ Прецизност во усното изразување;
- ◆◆◆ Стил и јазик на писмено изразување;
- ◆◆◆ Однос кон работата;
- ◆◆◆ Естетско обликување на трудот.

9.Тек на сознајниот процес

9.1 Прва стратегиска етапа: Планирање на научно-наставна екскурзија

- ◆◆◆ Планирање на наставните и воннаставните активности;
- ◆◆◆ Запознавање со здравјето на учениците;
- ◆◆◆ Запознавање со навиките на учениците за самостојно извршување на активностите, за одржување на хигиената, облекувањето и исхраната;
- ◆◆◆ Социометриско мерење со цел да се стекнат сознанија кој ученик со кого сака да седи во автобус, да спие, да другарува и сл.;
- ◆◆◆ Давање напатствија (договор) за видот на активностите што ќе се извршуваат по патот и на терен;
- ◆◆◆ Давање напатствија за водење ученички дневник за време на престојот;
- ◆◆◆ Планирање на слободното време;
- ◆◆◆ Прибирање на потребен материјал и прибор за работа.

- Оперативно планирање

Активности на наставникот:

- ◆◆◆ Ги запознава учениците со изведувачето на наставно-научната екскурзија (време, место, маршрута: КАДЕ?,КОГА?,КАКО?,);
- ◆◆◆ Ги запознава учениците со екскурзијата (ЗОШТО?,ШТО МОЖЕ ДА НАПРАВИМЕ И ДА НАУЧИМЕ?);
- ◆◆◆ Организира прибирање податоци и потребни материјали за работа на терен;
- ◆◆◆ Организира работни групи со конкретни барања (задачи) врз основа на прибрани податоци и материјали;

- ◆◆◆ Дели работни задачи;
- ◆◆◆ Ги објаснува индивидуалните задачи;
- ◆◆◆ Помага при избор на средства, материјали и прибор за работа.

Активности на ученикот:

- ◆◆◆ Прашува (бара објаснување);
- ◆◆◆ Врши анализа на работните задачи;
- ◆◆◆ Ги анализира средствата, материјалите и приборот за работа;
- ◆◆◆ Врши анализа на потребните податоци и материјали.

9.1.2.Инструирање

Активности на наставникот:	Активности на ученикот:
◆◆◆ Ги опишува и објаснува непосредните задачи;	◆◆◆ Следи;
◆◆◆ Посочува извори;	◆◆◆ Прашува;
◆◆◆ Демонстрира употреба на средства;	◆◆◆ Ја поврзува целта со конкретни задачи;
	◆◆◆ Селектира потешкотии и проблеми;

9.1.3. Договор за работа во микро групи

Активности на наставникот	Активности на ученикот
◆◆◆ Ја истакнува специфичноста на задачите;	◆◆◆ Анализира вид и обем на задачи;
◆◆◆ Воочува можни потешкотии и проблеми во работата;	◆◆◆ Предвидува постапки;
◆◆◆ Поттикнува соработка;	◆◆◆ Избира проблеми или вид задачи;
◆◆◆ Актуелизира искуства;	◆◆◆ Бара појаснување;
◆◆◆ Дискутира со учениците;	◆◆◆ Се консултира со наставникот и со другите ученици;
	◆◆◆ Врши избор на посочени извори;

9.2. Втора стратегиска етапа: реализација

Активности на наставникот	Активности на ученикот
◆◆◆ Контролира;	◆◆◆ Чита;
◆◆◆ Насочува;	◆◆◆ Мери;
◆◆◆ Поттикнува ;	◆◆◆ Брои;
◆◆◆ Прашува, потсетува;	◆◆◆ Запишува;
◆◆◆ Разговара со секој ученик;	◆◆◆ Набљудува;
◆◆◆ Сугерира-се советува со секој ученик;	◆◆◆ Бележи;
◆◆◆ Дискутира со целата група;	◆◆◆ Споредува;
	◆◆◆ Скицира;
	◆◆◆ Дополнува сознанија;
	◆◆◆ Систематизира;
	◆◆◆ Заклучува;

9.3. Трета стратегиска етапа: генерализација

Активности на наставникот	Активности на ученикот
◆◆◆ Прашува;	◆◆◆ Ја објаснува својата работа и постапките;
◆◆◆ Објаснува;	◆◆◆ Споредува свои резултати со резултати од свои другарчиња;
◆◆◆ Издвојува специфични проблеми;	◆◆◆ Чита напишан текст (извештај,состав);
◆◆◆ Воочува успешни трудови;	◆◆◆ Вреднува цртеж,писмен состав,песна и сл.;
◆◆◆ Разговара за можни заклучоци и ставови;	◆◆◆ Се преиспитува и бележи сугестии;
◆◆◆ Воопштува сознанија;	

	◆◆◆ Дава оценка на своите постигнувања;
--	---

9.4. Четврта стратегиска етапа: презентација

Активности на наставникот	Активности на ученикот
◆◆◆ Прашува; ◆◆◆ Пофалува; ◆◆◆ Разговара за изведените заклучоци и ставови; ◆◆◆ Воопштува сознанија;	◆◆◆ Ја објаснува својата работа и постапките; ◆◆◆ Чита напишан текст (извештај, состав и сл.); ◆◆◆ Излага и образложува изведени заклучоци и ставови; ◆◆◆ Дава оценка за постигнатите резултати;

Организација на патувањето

Место на поаѓање : Пред училиштето

Време на тргнување : 8.00 часот

(Учениците да бидат на местото на поаѓање во 7:30 часот)

ВРЕМЕ на реализација:

Наставата во природа ќе биде изведена во месец мај 2023

МЕСТО НА РЕАЛИЗАЦИЈА: Рекреативно одморалиште „МИХАЈЛОВО"- Кавадарци

КОНКРЕТИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА ЗА ТЕРЕНСКА НАСТАВА

ПОНЕДЕЛНИК

Поаѓање во 8.00 часот пред училиште.

МАРШУТА СО ПОПАТНИ ПОСЕТИ:

Скопје- Велес- Кавадарци. Попатно се прави посета на локалитетот „Стоби" , каде се прави пауза за ужина и краток одмор. Патот го продолжуваме за селото Ваташа каде се посетуваат спомен куќата на Страшо Пинџур и Спомен обележјето за дванаесетте младинци стрелани за време на НОБ. Пристигнување во одморалиштето во Михајлово, сместување, ручек, запознавање со околината во и околу одморалиштето, запознавање со спортските терени и куќниот ред во одморалиштето.

19.00-20.00 вечера

20.15-21.45 претставување на учениците преку - Покажи што знаеш

21.50-22.00 подготовка за спиење

ВТОРНИК

07.00 будење

07.30-08.00 утринска гимнастика

08.00-09.00 појадок

09.30-12.30 Посета на вештачкото Тиквешко Езеро, како и ХЕЦ Тиквеш. Разгледување на природните убавини на блиската околина. Запознавање со функцијата и значењето на хидроцентралата за регионот.

13.00-14.00 ручек

14.00-16.00 одмор за учениците со задолженија пополнување на своите дневници, цртаат, читаат, активности околу прибирање и воопшто работа со податоци и сл. активности.

16.00-16.15 ужина

16.15-18.30 турнир во мал фудбал машки и народна топка-девојчиња

19.00-20.00 вечера

20.15-21.45 избор на најлуда фризура

21.50-22.00 подготовка за спиење

СРЕДА

07.00 будење

07.30-08.00 утринска гимнастика

08.00-09.00 појадок

09.30-12.30 Посета на Караулата која се наоѓа во близина на одморалиштето. Прошетка со разгледување на природните убавини во тој предел. Посета на Експерименталната шума во близина на одморалиштето. Оваа шума е создадена од учениците со цел да се испита погодноста на почвата за успевање на разни видови растенија. Се собираат разни видови растенија со сите делови (корен, стебло, лист, цвет) за изработка на хербариум. Собирање на разни видови инсекти за изработка на инсектариум.

13.00-14.00 ручек

14.00-16.00 попладневен одмор

16.00-16.15 ужина

16.15-17.15 пополнување на своите дневници, изработка на хербариумот и инсектариумот

17.15-18.30 турнир во кошарка (машки и девојчиња)

19.00-20.00 вечера

20.15- 21.45 избор на најдобра маска

21.20- 22.30 подготовка за спиење

ЧЕТВРТОК

07.00   **будење**

07.30- 08.00   **утринска гимнастика**

08.00- 09.00   **појадок**

09.30- 12.30   **Посета на градот Кавадарци и прошетка низ чаршијата.**

Општина Кавадарци — општина во јужниот дел на Повардарието, чии граници допираат до границата со Грција (Општина Меглен, Егејска Македонија). Голем дел од обработливото земјиште во општината е со лозови насади и Кавадарци е познат во Европа и светот.

Посета на Спомен костурницата - Спомен костурницата во Кавадарци претставува монументален споменик кој симболизира стара македонска куќа која претставува вечен дом на паднатите борци. Во неа се сместени посмртните останки на загинатите борци од Кавадарци, жртви на фашистичкиот терор од НОВ во периодот од 1941-1945 година, кои се наоѓале во непосредна близина на Кавадарци. Во нејзината внатрешност на гранитни плочи се испишани нивните имиња.

Прошетка и посета на локални музеи и знаменитости.

13.00-14.00   **ручек**

14.00-16.00   **попладневен одмор**

16.00-16.15   **ужина**

16.15-17.15   **пополнување на своите дневници, цртаат, читаат, активности со прибирање и воопшто работа со податоци и сл. активности**

17. 15-18.30   **активности во детскиот забавен парк**

19.00-20.00   **вечера**

20.15-21.45   **избор на најдобра изведба на песна и кореографија**

21.50-22.00   **подготовка за спиење**

ПЕТОК

07.00   **будење**

07.30-08.00   **утринска гимнастика**

08.00-09.00   **појадок**

Подготовка за поаѓање. Патот продолжува за Скопје. Попатно се посетува фабриката

Кожувчанка во с.Мрежичко и рибникот.

Изработка на програмата од одделенските наставници од петто одделение.

Учесници во екскурзијата:

- **Наставниците - одделенски наставници во петто одделение**
- **Учениците од петто одделение**

Стручен тим:

Павлина Трипуновска Директор _____

Борче Димитриевски Раководител на стручниот тим _____

Моника Јаневиќ Предметен наставник _____

Ирена Павлоска Одделенски наставник _____

Лиле Јованчева Одделенски наставник _____

Сузана Ангелова Одделенски наставник _____

Реализатори:

-Светлана Карафиљкова – 5-1 одд.

-Верка Мијајлеска - 5-2 одд.

-Весна Настоска - 5-3 одд.

-Лидија Велковска- 5-4 одд.

Одговорен наставник: Весна Настоска

ВОНУЧИЛИШНИ АКТИВНОСТИ ЗИМУВАЊЕ

Место: Крушево, хотелско сместување.

Одделение: VI - IX одделение

Планирање и организација

ОБРАЗОВНО-ВОСПИТНИ ЦЕЛИ :

- остварување на забавно - рекреативни и социјализациски цели
- развивање на различните интереси на учениците
- усвојување и проширување на односот во природата и општествената средина

ОБРАЗОВНО-ВОСПИТНИ ЗАДАЧИ :

- развивање на чувство за патриотизам, толеранција и соживот
- запознавање со познатите туристички центри во Македонија
- стекнување искуства од општествениот и социјалниот живот во одделни региони во Македонија
- развивање интерес и грижа за природата и практикување на еколошки навики
- стекнување културни навики во услови на групно патување и престојување во туристички центри
- поттикнување и манифестирање на позитивни емоции, другарување и поддршка, солидарност и подобро взаемно запознавање
- формирање на демократски ставови, социјализација, колективна заштита и стекнување на нови сознанија и искуства
- остварување на потребите за спортски активности, рекреација и создавање на култура за здраво живеење

СОДРЖИНИ И АКТИВНОСТИ :

- општа физичка подготовка - најмалку две недели пред поаѓањето во училишната спортска сала ќе се организираат т.к.н.тренинзи за општа физичка подготовка на учениците кои ќе заминат на зимување, со посебен акцент на вежби за јакнење на долните екстремитети со цел да се обезбеди подобра адаптација на учениците за активностите што ги очекуваат при престојот на Пелистер
- комплетирање и проверка на исправноста на опремата за скијање

- теоретско предавање за: начинот на транспорт на багажот, опремата за скијање, сместување во автобусот и хотелот, предавање за текот на активностите поврзани со скијањето и воопшто со престојот на Крушево, техники на скијање
- обука за скијање:
  1. обучување на техниката на спуштање со плужење
  2. обучување на основна христијанија (свртување)
  3. обучување на широко паралелно свртување
  4. усовршување и повторување на техниката на широко паралелно свртување на нерамен терен
  5. усовршување на изучените техники на пострми падини
  6. теренско лизгање (возење) на подолги патеки со примена на совладаните техники и разни игри
  7. проверка и анализа на совладаните техники
  8. слободна изведба на совладаните техники
- посета на објекти од забавно-рекреативен карактер

Носители на активностите: учениците од VI - IX одделение и наставниците по физичко и здравствено образование

Начин на реализација:

- одредиштата се избрани според интересот на учениците и родителите;
- во организацијата и реализацијата ќе посредува избраната туристичка агенција.

Време на реализација и времетраење: Јануари (за време на зимскиот распуст) / седум дена (шест полни пансиони)

Правци на патување: Скопје- Крушево -Скопје.

ПЛАН НА ПАТУВАЊЕТО:

Прв ден: Поаѓање на групата од пред училишната зграда во 07.30 часот. Пристигнување во хотелот околу пладне, сместување. Ручек. Подготовки и одмор. Вечера и ноќевање.

Втор - Шестти ден: Планирани активности и исхрана на база полн пансион. Вечерта забава и ноќевање.

Седми ден Појатоки подготовка за напуштање на хотелот. Заминување за Скопје со попатни паузи. Пристигнување пред училиштето во попладневните часови.

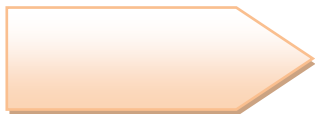
Техничка организација: Висококвалитетни, климатизирани, безбедни патнички автобуси, добри услови на сместување, инструктор по скијање и лекар.

Начин на финансирање: Самофинансирање од страна на родителите.

Стручен тим:

Павлина Трипуновска
 Борче Димитриевски
 Моника Јаневиќ
 Ирена Павлоска
 Лиле Јованчева
 Сузана Ангелова

Директор _____
 Раководител на стручниот тим _____
 Предметен наставник _____
 Одделенски наставник _____
 Одделенски наставник _____
 Одделенски наставник _____

ВОНУЧИЛИШНИ АКТИВНОСТИ ЛЕТУВАЊЕ

Место: во Охрид, хотелско сместување.

Одделение: VI - IX одделение

Планирање и организација

ОБРАЗОВНО-ВОСПИТНИ ЦЕЛИ :

- остварување на забавно - рекреативни и социјализациски цели
- развивање на различните интереси на учениците
- усвојување и проширување на односот во природата и општествената средина

ОБРАЗОВНО-ВОСПИТНИ ЗАДАЧИ :

- развивање на чувство за патриотизам, толеранција и соживот
- запознавање со познатите туристички центри во Македонија
- стекнување искуства од општествениот и социјалниот живот во одделни региони во Македонија
- развивање интерес и грижа за природата и практикување на еколошки навики
- стекнување културни навики во услови на групно патување и престојување во туристички центри
- поттикнување и манифестирање на позитивни емоции, другарување и поддршка, солидарност и подобро взаемно запознавање
- формирање на демократски ставови, социјализација, колективна заштита и стекнување на нови сознанија и искуства
- остварување на потребите за спортски активности, рекреација и создавање на култура за здраво живеење

СОДРЖИНИ И АКТИВНОСТИ :

- општа физичка подготовка - најмалку две недели пред поаѓањето во училишната спортска сала ќе се организираат т.к.н.тренинзи за општа физичка подготовка на учениците кои ќе заминат на летување, со цел да се обезбеди подобра адаптација на учениците за активностите што ги очекуваат при престојот во Охрид

- теоретско предавање за: начинот на транспорт на багажот, опремата за скијање, сместување во автобусот и одморалиштето, предавање за текот на активностите поврзани со пливањето и воопшто со престојот во Охрид
- обука за пливање:
  - прилагодување на телото во вода и подготвителни движења
  - завземање на положба на телото во вода и движење на нозете (горе-доле) со помош на партнер, со и без помагало
  - движење на рацете со помош на партнер, со и без помагало
  - техника краул - координирано движење
- посета на објекти од забавно-рекреативен карактер

Носители на активностите: учениците од VI - IX одделение и наставниците по физичко и здравствено образование

Начин на реализација:

- одредиштата се избрани според интересот на учениците и родителите;
- во организацијата и реализацијата ќе посредува избраната туристичка агенција.

Време на реализација и времетраење: Јуни - Јули (за време на летниот распуст) / седум дена (шест полни пансиони)

Правци на патување: Скопје- Охрид -Скопје.

ПЛАН НА ПАТУВАЊЕТО:

Прв ден: Поаѓање на групата од пред училишната зграда во 07.30 часот. Се патува преку Кичево. Пристигнување околу пладне, сместување. Ручек.

Подготовки и одмор. Вечераиноќевање.

Втор - Шестти ден: Планирани активности и исхрана на база полн пансион. Вечерта забава и ноќевање.

Седми ден: Појадок подготовка за напуштање на хотелот. Заминување за Скопје со попатни паузи. Пристигнување пред училиштето во попладневните часови.

Техничка организација: Висококвалитетни, климатизирани, безбедни патнички автобуси, добри услови на сместување, инструктор по пливање и лекар.

Начин на финансирање: Самофинансирање од страна на родителите.

Стручен тим:

Павлина Трипуновска
Борче Димитриевски
Моника Јаневик
Ирена Павлоска
Лиле Јованчева
Сузана Ангелова

Директор _____
Раководител на стручниот тим _____
Предметен наставник _____
Одделенски наставник _____
Одделенски наставник _____
Одделенски наставник _____

ВОНУЧИЛИШНИ АКТИВНОСТИ КАМПУВАЊЕ

Место: Пониква, сместување во одморалиште.

Одделение: VI - IX одделение

Планирање и организација

ОБРАЗОВНО-ВОСПИТНИ ЦЕЛИ :

- остварување на забавно - рекреативни и социјализациски цели
- развивање на различните интереси на учениците
- усвојување и проширување на односот во природата и општествената средина

ОБРАЗОВНО-ВОСПИТНИ ЗАДАЧИ :

- развивање на чувство за патриотизам, толеранција и соживот
- запознавање со познатите туристички центри во Македонија
- стекнување искуства од општествениот и социјалниот живот во одделни региони во Македонија
- развивање интерес и грижа за природата и практикување на еколошки навики
- стекнување културни навики во услови на групно патување и престојување во туристички центри
- поттикнување и манифестирање на позитивни емоции, другарување и поддршка, солидарност и подобро взаемно запознавање
- формирање на демократски ставови, социјализација, колективна заштита и стекнување на нови сознанија и искуства
- остварување на потребите за спортски активности, рекреација и создавање на култура за здраво живеење

СОДРЖИНИ И АКТИВНОСТИ :

- општа физичка подготовка - најмалку две недели пред поаѓањето во училишната спортска сала ќе се организираат т.к.н.тренинзи за општа физичка подготовка на учениците кои ќе заминат на кампување, со цел да се обезбеди подобра адаптација на учениците за активностите што ги очекуваат при престојот на Пониква

- теоретско предавање за: начинот на транспорт на багажот, опремата за кампување, сместување во автобусот и хотелот, предавање за текот на активностите поврзани со кампувањето и воопшто со престојот на Пониква.

Носители на активностите: учениците од VI - IX одделение и наставниците по физичко и здравствено образование

Начин на реализација:

- одредиштата се избрани според интересот на учениците и родителите;
- во организацијата и реализацијата ќе посредува избраната туристичка агенција.

Време на реализација и времетраење: Јуни - Јули (за време на летниот распуст) / пет дена (четири полни пансион)

Правци на патување: Скопје- Пониква -Скопје.

ПЛАН НА ПАТУВАЊЕТО:

Прв ден: Поаѓање на групата од пред училишната зграда во 07.30 часот. Се патува преку Кочани. Пристигнување околу пладне, сместување. Ручек.

Подготовки и одмор. Вечераиноќевање.

Втор - Четврти ден: Планирани активности и исхрана на база полн пансион. Вечерта забава и ноќевање.

Петти ден: Појадоки подготовка за напуштање на одморалиштето. Заминување за Скопје со попатни паузи. Пристигнување пред училиштето во попладневните часови.

Техничка организација: Висококвалитетни, климатизирани, безбедни патнички автобуси, добри услови на сместување, инструктор по пливање и лекар.

Начин на финансирање: Самофинансирање од страна на родителите.

Стручен тим:

Павлина Трипуновска
Борче Димитриевски
Моника Јаневиќ
Ирена Павлоска
Лиле Јованчева
Сузана Ангелова

Директор _____
Раководител на стручниот тим _____
Предметен наставник _____
Одделенски наставник _____
Одделенски наставник _____
Одделенски наставник _____